

LIETUVOS RESPUBLIKOS KONSTITUCINIS TEISMAS

SPRENDIMAS

DĖL ATSIŠAKYMO NAGRINĖTI PRAŠYMĄ NR. 1A-151/2020

2020 m. rugsėjo 9 d. Nr. KT163-A-S150/2020

Vilnius

Lietuvos Respublikos Konstitucinis Teismas, susidedantis iš Konstitucinio Teismo teisėjų Elvyros Baltutytės, Gintaro Godos, Vytauto Greičiaus, Danutės Jočienės, Gedimino Mesonio, Vyto Miliaus, Daivos Petrylaitės, Janinos Stripeikienės, Dainiaus Žalimo, sekretoriaujant Vaivai Matuzaitei,

Konstitucinio Teismo tvarkomajame posėdyje apsvarstė pareiškėjo [duomenys neskelbiami] prašymą Nr. 1A-151/2020.

Konstitucinis Teismas

nustatė:

1. Iš pareiškėjo prašymo visumos matyti, kad jis prašo ištirti, ar Lietuvos Respublikos Konstitucijai neprieštaruja Lietuvos Respublikos Seimo 2020 m. birželio 4 d. priimtas Lietuvos Respublikos bausmių vykdymo kodekso pakeitimo įstatymas (toliau – BVK pakeitimo įstatymas) tiek, kiek jame, pasak pareiškėjo, nustatyta, kad:

– nuteistiesiems, priskirtiems paprastajai grupei, nesuteikiama teisės naudotis elektros prietaisais;

– nuteistasis iš paprastosios grupės į lengvąją grupę perkeliamas tik tada, kai neatsisako pataisos įstaigos administracijos jam pasiūlyto darbo;

– už nuteistųjų atliekamą darbą nėra mokamas minimalusis darbo užmokestis ir nuteistieji nėra draudžiami valstybiniu socialiniu draudimu.

2. Pareiškėjo prašymas Konstituciniam Teismui pateiktas 2020 m. rugpjūčio 4 d.

Konstitucinis Teismas

konstatuoja:

3. Pagal Konstitucijos 106 straipsnio 4 dalį (2019 m. kovo 21 d. redakcija) kiekvienas asmuo turi teisę kreiptis į Konstitucinį Teismą dėl Konstitucijos 105 straipsnio 1 ir 2 dalyse nurodytų aktų, jeigu jų pagrindu priimtas sprendimas pažeidė šio asmens konstitucines teises ar laisves ir šis asmuo išnaudojo visas teisinės gynybos priemones; šios teisės įgyvendinimo tvarką nustato Konstitucinio Teismo įstatymas.

Lietuvos Respublikos Konstitucinio Teismo įstatymo 65 straipsnio (2019 m. liepos 16 d. redakcija) 2 dalyje nustatyta, kad asmuo turi teisę paduoti Konstituciniam Teismui prašymą ištirti įstatymų ar kitų Seimo priimtų aktų, Respublikos Prezidento aktų, Vyriausybės aktų atitikties Konstitucijai arba įstatymams, jeigu: 1) tų aktų pagrindu priimtas sprendimas pažeidė šio asmens konstitucines teises ar laisves ir 2) šis asmuo pasinaudojo visomis įstatymuose nustatytais savo konstitucinių teisių ar laisvių gynybos priemonėmis, įskaitant teisę kreiptis į teismą, ir, išnaudojus visas įstatymuose numatytas teismo sprendimo apskundimo galimybes, yra priimtas galutinis ir neskundžiamas teismo sprendimas, ir 3) nuo šios dalies 2 punkte nurodyto teismo sprendimo įsiteisėjimo dienos nepraėjo daugiau kaip keturi mėnesiai.

4. Konstitucinis Teismas ne kartą yra konstatavęs, kad Konstitucijos 106 straipsnio 4 dalyje (2019 m. kovo 21 d. redakcija) nurodytas asmuo turi teisę kreiptis į Konstitucinį Teismą su prašymu ištirti, ar Konstitucijai ir (ar) įstatymams neprieštarauja tik tokie Konstitucijos 105 straipsnio 1 ir 2 dalyse nurodyti aktai, kurių pagrindu priimtas sprendimas galėjo pažeisti šio asmens konstitucines teises ar laisves; pagal Konstituciją minėtas asmuo neturi teisės kreiptis į Konstitucinį Teismą dėl Konstitucijos 105 straipsnio 1 ir 2 dalyse nurodytų aktų, jeigu jų pagrindu nebuvo priimta tokio sprendimo (*inter alia* 2020 m. vasario 5 d. sprendimas Nr. KT19-A-S19/2020, 2020 m. balandžio 29 d. sprendimas Nr. KT84-A-S79/2020, 2020 m. gegužės 13 d. sprendimas Nr. KT91-A-S86/2020).

5. Kaip minėta, pareiškėjas prašo ištirti, ar Konstitucijai neprieštarauja BVK pakeitimo įstatymas tiek, kiek jame, pasak pareiškėjo, nustatyta, kad:

– nuteistiesiems, priskirtiems paprastajai grupei, nesuteikiama teisės naudotis elektros prietaisais;

– nuteistasis iš paprastosios grupės į lengvąją grupę perkeliamas tik tada, kai neatsisako pataisos įstaigos administracijos jam pasiūlyto darbo.

5.1. Pažymėtina, kad pareiškėjas prašyme nenurodo jokie ginčijamo teisinio reguliavimo pagrindu priimto sprendimo, kuriuo galėjo būti pažeistos pareiškėjo konstitucinės teisės ar laisvės. Pareiškėjo prašyme nėra pateikta informacijos apie tai, kad pareiškėjas prieš kreipdamasis į Konstitucinį Teismą dėl ginčijamo teisinio reguliavimo būtų kreipęsis į pataisos įstaigos administraciją dėl naudojimosi elektros prietaisais (jų paėmimo iš pareiškėjo), taip pat dėl atsisakymo perkelti pareiškėją į lengvąją grupę, jam atsisakius pataisos įstaigos administracijos pasiūlyto darbo.

Remiantis Lietuvos teismų informacinės sistemos LITEKO duomenimis taip pat nenustatyta, kad pareiškėjas dėl ginčijamo teisinio reguliavimo būtų kreipęsis į teismą.

5.2. Atsižvelgiant į tai, konstatuotina, kad pagal Konstituciją pareiškėjas neturi teisės kreiptis į Konstitucinį Teismą dėl BVK pakeitimo įstatymo tiek, kiek nurodyta pareiškėjo, konstitucingumo, nes pareiškėjo ginčijamo teisinio reguliavimo pagrindu nebuvo priimta sprendimo, galėjusio pažeisti pareiškėjo konstitucines teises ar laisves.

5.3. Pagal Konstitucinio Teismo įstatymo 69 straipsnio 1 dalies 1 punktą Konstitucinis Teismas savo sprendimu atsisako nagrinėti prašymą ištirti teisės akto atitiktį Konstitucijai, jeigu prašymas paduotas institucijos ar asmens, neturinčių teisės kreiptis į Konstitucinį Teismą.

5.4. Atsižvelgiant į tai, kas išdėstyta, darytina išvada, kad yra pagrindas atsisakyti priimti nagrinėti šią pareiškėjo prašymo dalį.

6. Pareiškėjas taip pat prašo ištirti, ar BVK pakeitimo įstatymas tiek, kiek jame nustatyta, kad už nuteistųjų atliekamą darbą nėra mokamas minimalusis darbo užmokestis ir nuteistieji nėra draudžiami valstybiniu socialiniu draudimu, neprieštarauja Konstitucijai.

6.1. Pažymėtina, kad Konstitucinis Teismas yra konstatavęs, jog Konstitucijos 105 straipsnio 1 dalyje vartojama formuluotė „įstatymai ir kiti Seimo priimti aktai“ reiškia, kad Konstitucinis Teismas turi įgaliojimus tirti Seimo priimtų ir oficialiai paskelbtų įstatymų ir kitų aktų (jų dalių) atitiktį Konstitucijai nepriklausomai nuo to, kokia yra nustatyta šių įstatymų ar kitų aktų (jų dalių) taikymo pradžios data (2002 m. rugsėjo 19 d. nutarimas).

6.2. BVK pakeitimo įstatymo 33 straipsnyje, papildančiame Lietuvos Respublikos bausmių vykdymo kodekso XI skyrių antruoju skirsniu, kuriame reglamentuojamas laisvės atėmimo bausmę atliekančių nuteistųjų darbas už pataisos įstaigos arba nuteistųjų darbinę veiklą organizuojančios įstaigos teritorijos ribų, įsigaliosiančiame 2022 m. sausio 1 d., nustatyta, kad už pataisos įstaigų arba nuteistųjų darbinę veiklą organizuojančios įstaigos teritorijos ribų dirbančių nuteistųjų darbo santykiai, valstybinio socialinio draudimo ir valstybinio socialinio draudimo stažo klausimai reglamentuojami Darbo kodekse, Lietuvos Respublikos darbuotojų saugos ir sveikatos įstatyme, Lietuvos Respublikos valstybinio socialinio draudimo įstatyme ir kituose teisinius darbo santykius reglamentuojančiuose teisės aktuose.

6.3. Pažymėtina, kad, kaip minėta, Konstitucijos 106 straipsnio 4 dalyje (2019 m. kovo 21 d. redakcija) nurodytas asmuo turi teisę kreiptis į Konstitucinį Teismą su prašymu ištirti, ar Konstitucijai ir (ar) įstatymams neprieštarauja tik tokie Konstitucijos 105 straipsnio 1 ir 2 dalyse nurodyti aktai, kurių pagrindu priimtas sprendimas galėjo pažeisti šio asmens konstitucines teises ar laisves. Atsižvelgiant į tai, kad pareiškėjo ginčijamos BVK pakeitimo įstatymo nuostatos įsigalios 2022 m. sausio 1 d., akivaizdu, kad ginčijamo teisinio reguliavimo pagrindu negalėjo būti priimtas sprendimas, kuriuo galėjo būti pažeistos pareiškėjo konstitucinės teises ar laisvės.

6.4. Vadinasi, pagal Konstituciją pareiškėjas neturi teisės kreiptis į Konstitucinį Teismą dėl BVK pakeitimo įstatymo tiek, kiek jame, pasak pareiškėjo, nustatyta, kad už nuteistųjų atliekamą darbą nėra mokamas minimalusis darbo užmokestis ir nuteistieji nėra draudžiami valstybiniu socialiniu draudimu, konstitucingumo, nes pareiškėjo ginčijamo teisinio reguliavimo pagrindu nebuvo priimta sprendimo, galėjusio pažeisti pareiškėjo konstitucines teises ar laisves.

6.5. Kaip minėta, pagal Konstitucinio Teismo įstatymo 69 straipsnio 1 dalies 1 punktą Konstitucinis Teismas savo sprendimu atsisako nagrinėti prašymą ištirti teisės akto atitikti Konstitucijai, jeigu prašymas paduotas institucijos ar asmens, neturinčių teisės kreiptis į Konstitucinį Teismą.

6.6. Vadinasi, yra pagrindas atsisakyti priimti nagrinėti šią pareiškėjo prašymo dalį.

7. Atsižvelgiant į tai, kas išdėstyta, darytina išvada, kad yra pagrindas atsisakyti priimti nagrinėti pareiškėjo prašymą.

Vadovaudamasis Lietuvos Respublikos Konstitucinio Teismo įstatymo 22 straipsnio 3, 4 dalimis, 25 straipsnio 1 dalies 2, 3 punktais, 28 straipsniu, 69 straipsnio 1 dalies 1 punktu, 2 dalimi, Lietuvos Respublikos Konstitucinis Teismas

nusprendžia:

Atsisakyti nagrinėti pareiškėjo [duomenys neskelbiami] prašymą Nr. 1A-151/2020.

Šis Konstitucinio Teismo sprendimas yra galutinis ir neskundžiamas.

Konstitucinio Teismo teisėjai

Elvyra Baltutytė

Gintaras Goda

Vytautas Greičius

Danutė Jočienė

Gediminas Mesonis

Vytas Milius

Daiva Petrylaitė

Janina Stripeikienė

Dainius Žalimas